

BİLİM VE TEKNOLOJİ YÜKSEK KURULU 15. TOPLANTISI AÇILIŞI (7 MART 2007)

Değerli Kurul Üyeleri...

Değerli arkadaşlar...

Sizleri en kalbi duygularımla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 15. toplantısına hoş geldiniz diyorum.

Bu toplantıda ülkemizin bilim ve teknoloji alanındaki performansını gözden geçirip, millet olarak, devlet olarak ihtiyaç duyduğumuz yeni adımları tartışacağız.

Ülkemizin gelecek projesi olarak gördüğümüz Ulusal Bilim ve Teknoloji Stratejimiz 2005 yılından bu yana uygulanıyor.

Artık ortaya koyduğumuz perspektifin, sarf ettiğimiz çabaların semerelerini almaya başlıyoruz.

Bugün, elde ettiğimiz sonuçları siz değerli üyelerimizle birlikte gözden geçirerek, hem ne kadar mesafe kat ettiğimizi, hem de bundan sonra ne gibi adımlar atacağımızı değerlendireceğiz.

Şu an, hepimizin önünde, son dönemdeki gelişmeleri, bugüne kadar yapılan işleri, atılan adımları konu edinen bir dosya yer alıyor.

Bu dosyadaki tablolarda, grafiklerde açık söylemek gerekirse çok çarpıcı bir performans görülüyor.

Dikkat ettiyseniz 2004 yılından itibaren büyük bir sıçrama var.

Artışlar öyle küçük yüzdeler ile değil, hemen her alanda kat be kat artışlarla seyrediyor.

Bu kamu ödenekleri için böyle, özel sektöre, üniversitelere, bilimsel faaliyet içindeki insanlarımıza verilen desteklerin hepsi için böyle.

Türkiye'nin böylesine esaslı bir gelişim süreci içine girmesi, böylesine iyi bir yolda ilerlemesi ülkemiz için, milletimiz için fevkalade memnuniyet vericidir.

Bakınız; hükümetimiz döneminde eskiden sağlanmayan birçok yeni destek tasarlandı, uygulamaya kondu; şu anda da hâlâ uygulanıyor.

Bazı çok önemli programların, mesela savunma araştırmaları ve kamu araştırma desteklerinin önemli bir ivme kazanmasının miladı 2004–2005 yılıdır.

Bu performansta başta TÜBİTAK olmak üzere katkısı olan bütün kurumlarımıza ve bütün arkadaşlarımıza takdir ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu yüksek performans, Türkiye'nin gelecek perspektifi için stratejik düşünmenin, azimle, inançla, elbirliğiyle iş yapmanın ne kadar büyük bir sinerji meydana getirdiğini bir kere daha ispat ediyor.

Değerli Davetliler..

Bilim ve teknolojiye neden bu kadar önem verdiğimizizi herkesin iyi anlaması gerekiyor.

Biz, dünya çapında bilimsel faaliyette bulunan, dünya standartlarında araştırma-geliştirme yapan, dünyaya söz söyleyen bir Türkiye Araştırma Alanı hedefliyoruz.

Zira bu alan ülkenin toplam gücünü harekete geçirecek, rekabeti artıracak, üretimi kamılayacak en önemli alandır.

Araştırmayı kapalı bir kutu gibi, sadece meraka, sadece laboratuarlara, sadece niversite kampuslarına ait bir mefhum gibi düşünme devri geçmiştir.

Aksine, Ar-Ge fabrikaya, hizmete, iş dünyasına, ihracata, pazar payına, milli gelire, eğitime, yönetime, diplomasiye yansıyan çok temel bir alandır.

Bunu böyle anlar, böyle kabul edersek geleceğimizi, toplumsal kalkınmamızı daha sağlam temeller üzerinde inşa ederiz.

Bizim güçlü Türkiye vizyonumuzun vazgeçilmez boyutlarından biri bilim ve teknoloji alanında ülkemizin g kazanmasıdır.

Bugün dünyada nasıl ki bir Japon teknolojisinden, bir Amerikan teknolojisinden, bir Alman teknolojisinden söz edebiliyorsak, aynı şekilde “Türk teknolojisi” diye işaret edilebilecek bir teknolojiden söz ettirebilmemiz için canla başla çalışmalıyız.

Bu yüzden, bu yetenekleri geliştirmek, bilimsel üretime zemin hazırlamak hiç kuşku yok ki milli görevlerin en önemlisidir.

Değerli arkadaşlarım...

Hükümetimizin Ar-Ge'ye ve bilime verdiği önemi kuşkuyla karşılayanlar, bu alana ayırdığımız kaynağı ve özel ilgiyi görünce mahcup olmuşlardır.

Bu yeniliğe karşı çıkma, değişime karşı direnme, ilerlemeye karşı kuşkucu ve dogmatik davranma tavrını artık bırakmamız gerekiyor.

Çünkü zaman değişim zamanıdır, kalkınma zamanıdır, ilerleme zamanıdır.

Zira sürekli aynı kapta bekleyen su bulanmaya başlar.

Değişimin, dönüşümün hızına yetişemeyen kendisi de toplumu da geri bırakır.

Artık beraber çalışmaya, bir vizyona sahip olmaya, statükoyu korumak yerine gelişimi esas sayan bir değişimi benimsemeye alışmamız gerekiyor.

Türkiye'nin eksikliği ne bir yetenek eksikliğidir, ne de kaynak eksikliğidir.

Asıl mücadele etmemiz gereken dünyaya açılmaktan ürken, dünyayla yüzleşmeden çekinen, çevresine sürekli güvensizlikle bakan bu tutucu, içine kapalı dar görüşlülüktür. Bundan kurtulmamız şart.

Ülkemizin zengin kaynaklarına, yetişmiş insan gücüne rağmen hak ettiği düzeye erişmesini engelleyen de bu zihniyettir.

Şimdi önümüze gelen bu sıçrama, ilerleme ve atılım tablosuna bakıyoruz.

Bu tablonun açıkça söylediği şudur:

“Desteklerseniz, ülkemizin bilimi de, araştırması da, eğitimi de hızla hareket eder, ülkeyi hareket ettirir” diyor.

Değerli davetliler...

Bugün bütün büyük devletlerin en çok önem verdiği konulardan birisi, cazip imkanlar, cazip çalışma şartları sunarak üstün yetenekleri kendi ülkelerine çekmektir.

Bizim gibi dinamik, azimli fakat şimdi olduğundan daha da fazla kalkınmak, gelişmek, yükselmek zorunda olan ülkeler bugünün de geleceğin de kabiliyet havuzlarıdır.

Ancak bizim de artık kabiliyetli insanlarımıza emek harcıyıp, daha çok ilgi göstermemiz, onların önlerine bir takım engeller çıkarmaktan, bu suretle onların en verimli çağlarında başka ülkelere göç etmelerine neden olmaktan vazgeçmemiz gerekiyor.

Bilimsel değer üretebilecek, yeni buluşlara imza atabilecek kapasitedeki araştırmacılarımıza, kabiliyetli gençlerimize kendi ülkelerine dönüp hizmet edebilecekleri iyi bir ortam hazırlamalıyız.

Beyin göçünü tersine çevirmeliyiz.

Üstelik, bu yöndeki çabaları daha da ileri götürüp, sadece kendi vatandaşlarımızı değil, diğer milletlerin nitelikli bilim insanlarını da ülkemize davet edip, burada çalışmalarını sağlayacak ortamı tesis etmeliyiz. Bundan korkmamalıyız, çekinmemeliyiz. Bunların önüne engel koymaktan vazgeçmeliyiz. Hangi kuvvet olursa olsun bu noktada kendisini kontrol etmek durumundadır.

Hükümet olarak, göreve geldiğimiz günden itibaren bunun mücadelesini verdik. Hala bunun mücadelisini vermeye devam ediyoruz.

İktidarımızın sağladığı imkan ve fırsatlar neticesinde, bilim insanı destekleri alanındaki performansımız da her geçen gün büyük bir gelişim göstermeye başladı.

Zaman zaman düşünüyorum da biz bundan on yıllarca önce bu noktada ki yakaladığımız anlayışı acaba bugün bilim alanında kayıp mı ediyoruz? Örneğin bakıyorsunuz on yıllarca önce birçok üniversitemizin kuruluşunda, birçok üniversitemizde yer alan batılı ilim adamları, bilim adamları vardı. Ama şimdi o insanları ülkemize getirmekten korkuyoruz. Hatta şu anda biliyorsunuz ki tıpla ilgili attığımız bir adım var. Buna yönelik bir duvar örülmek isteniyor. Bu da bir adım. Bu da dünyanın en gelişmiş bilim adamlarını tıp sahasında ülkemize getirecek bir adım. Bununla çok şeyler kazanabiliriz, kazanacağız ama maalesef burada da bir ön kesilmesi var.

Bakınız, hükümetimizin bilime verdiği önemi, bilime yaptığı yatırımın boyutlarının anlaşılması için çok çarpıcı bir rakam vermek istiyorum. Çünkü bir defa bilim evrenseldir. Bunu kabul eden bir iktidar var. Ne yöreseldir, ne de belirli bir sınır içerisine hapsolmaya mahkumdur. Asla... Ne yapar yapar, eninde sonunda bütün o zincirleri bilim kırar, atar.

2003'te 1000 civarında bilim insanımız TÜBİTAK kaynakları ile desteklenirken, bu sayı geçen yıl 5500'e ulaşmış durumdadır.

Bu, beş buçuk kat bir artış demektir.

Sadece geçen sene desteklediğimiz bilim insanı sayısı, şu anda mevcut bilim insanı sayımızın neredeyse 8'de biridir.

Değerli arkadaşlarım...

Türkiye, içindeki demokratik istikrarla, ekonomideki hamleleriyle, hukuk düzenini sağlamlaştırmasıyla bölgesinde merkezi bir güç, bir cazibe merkezi haline gelmektedir.

Bu dış ticarete de böyledir, uluslar arası ilişkilerde de böyledir, askeri alanda da böyledir.

Bütün gelişmeler Türkiye'nin hayrınadır.

Yeter ki, gücümüzü birleştirelim, potansiyelimizi doğru değerlendirelim, enerjimizi kısır tartışmalarla heba etmeyelim.

Bulduğumuz coğrafyada Türkiye'nin gücünü dünyaya en çok duyuracak alanlardan biri bilim ve teknoloji alanıdır.

Bilim ve teknolojide ulaştığınız boyutlar, dünya ile kurulacak siyasi, ekonomik ilişkileri doğrudan belirleyen bir noktaya gelmiştir.

Bilgiye sahip olduğunuz ölçüde, onu üretime dönüştürebildiğiniz ölçüde dünya üzerinde itibar sahibi olabiliyorsunuz.

Bugün ABD ve Avrupa'da yaşayan binlerce bilim insanımız vardır. Türkiye'deki yetişmiş insan gücümüzü de düşündüğümüzde Türkiye bu alanda bölgesinin en güçlü ülkelerinin başında geliyor. Ama biz gücümüzün farkında değiliz.

Ne var ki, bilimin üretimi etkilemesi, üretimi yönlendirmesi düşünüldüğünde sahip olduğumuz potansiyel ile elde ettiğimiz hasıla arasında büyük bir uçurum var.

İşte bu nedenle Uluslararası Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi'nin Uygulama Planı, TÜBİTAK ve Dışişleri Bakanlığı koordinasyonunda ve ilgili kamu, özel ve akademik kuruluşlarımızın istişareleriyle hazırlanmıştır.

Önümüzdeki bu Uygulama Planı, bir yandan bilim camiamızın uluslararası bağlantılarını güçlendirirken, bir yandan da dış siyaset, ticaret ve kültürel bağlantıları olan kuruluşlarımızın faaliyetlerini bilim ve teknolojiye dayalı olarak gerçekleştirmelerini amaçlamaktadır.

Bu nedenle bu Uygulama Planı'nı hassasiyetle hayata geçirmemiz gereklidir.

Sevgili arkadaşlarım...

Ülkemizin ihracatını artırması, üretimin şahlanması için en önemli hareket noktası Ar-Ge çalışmalarının özel sektörümüzce daha iyi kavranmasıdır.

TÜBİTAK'ın ve diğer kurumlarımızın mevcut ve yeni başlattıkları teknoloji geliştirmeyi ve yeniliği destekleyen programları önemli buluyoruz.

Sanayimizin, KOBİ'lerimizin bu desteklerle ilgili bilgi alıp, projelerini hazırlayarak kendilerine sunulan bu fırsatları iyi değerlendirmelerini tavsiye ediyoruz.

Proje hazırlamayı bir bürokratik süreç olarak görmemeliyiz.

Proje hazırlığı, teknoloji geliştirme faaliyetlerinin olmazsa olmaz, çok önemli bir aşamasıdır.. Ama projeyi raflarda saklamak da, onu tozlanmaya terketmek de, herhalde bu ülkenin kalkınmasına gelip bir takoz koymaktır. Bir anlamı kalmayacaktır ve bilgiyi tozlanmaya itmek olacaktır. Bu alanda sanayimizin ve KOBİ'lerimizin geliştirdikleri projelerin sayılarının her geçen

gün yükseldiğini izlemekten bizler büyük memnuniyet duyuyoruz ve bunları süratle uygulamaya koymanında Şu anda memnuniyeti içerisindeyiz.

Değerli davetliler...

Hkmetimiz, lkemizin bilim ve teknolojiadaki durumunu tamamen deęiŐtiren, durağanlığı dinamizme eviren bir döneme imza atmıŐtır.

Ülkemizin retim kapasitesi yükselmiŐ, rekabet gücü artmıŐtır.

Çok daha ileri aŐamalara ülkemizi getirmek için hepimizin daha çok çalıŐması gerekir.

İktidara geldiğimizde Türkiye'nin imkanları ve kaynakları Türkiye'ye yeter demiŐtik.

Bugün elde ettiğimiz sonuçlar bu iddiamızın gerçek olduğunu ortaya koymuŐtur.

Yeter ki bu ülkenin, bu milletin hukukunu koruyalım, itibarına sahip çıkalım.

Bu hissiyatla sizlere teŐekkür ediyor, ülkemize yol ve yn gösteren projelerinizden dolayı siz bilim insanlarımızı lkem adına yürekten kutluyor, saygılar sunuyorum.

Bu arada yarınki dünya kadınlar günü dolayısıyla kadın bir bilim insanı olarak TÜBİTAK'ın çalışmalarını baŐarıyla yöneten Prof. Dr. Nüket YetiŐ hanımefendinin Őahsında bütün kadınlarımızı saygıyla selamlıyorum.